

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

МИСИЯТА НА ОБУЧЕНИЕТО в ОНС „Доктор“ в Института по философия и социология - БАН е:

Чрез организиран по най-високи международни стандарти трансфер на знания в областта на социологията да бъдат изградени високо квалифицирани научни кадри с широка научна ерудиция, качествена и адекватна професионална подготовка в различните предметни полета на социологията и придобити трайни умения за осъществяването на самостоятелни теоретични и емпирични социологически изследвания.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО в ОНС „Доктор“ в Института по философия и социология - БАН са:

Първо: Подготовка на висококвалифицирани научни кадри, които чрез своите научни изследвания да развият социологическата теория и задълбочават знанието за социалните фактори, процеси и тенденции, характеризиращи развитието на българското общество.

Второ: Производство на кадри с висока и ценна социологическа компетентност за образователните, изследователските и управленските звена на публичните институции, икономическите субекти, организациите с нестопанска цел и медийния сектор.

Трето: Осигуряване на научно възпроизводство в сферата на социологията в съответствие с обществените потребности, свързани с процесите на глобализация и евроинтеграция на България и ускорено интегриране на българските социологически изследователи в единното европейско и световно научно пространство.

Четвърто: Привличане на млади специалисти с устойчива изследователска нагласа към научни и научно приложни полета за нов методологически, теоретичен и критичен прочит на социалните трансформации в българското, европейското и глобалното общество.

ЗАДАЧИТЕ НА ОБУЧЕНИЕТО в ОНС „Доктор“ в Института по философия и социология - БАН са:

Първо: Изграждане на нагласи за системно усвояване на знания в областта на теорията и методологията на социологията и на съвременните методи за осъществяване на емпирични социологически изследвания в съответствие с най-новите тенденции в развитието на науката “Социология” в европейски и световен мащаб.

Второ: Придобиване на професионални умения за прилагане на социологическия подход към изследване на социалните явления, усвояване на методологически и теоретични знания и емпиричното им верифициране с цел подготовката на анализи и прогнози за развитие на науката и за нуждите на социалната практика.

Трето: Осигуряване на възможности за възходяща мобилност и избор на професионална кариера на специалистите със степен “Магистър”, които имат доказани знания, качества и интерес към научноизследователска работа.

Четвърто: Обогаляване на научноизследователската дейност на Института с нови (включително и интердисциплинарни) изследвания, както и интензифициране на обмена на научни анализи и резултати чрез различни научни форуми и дългосрочно между академично сътрудничество.

Пето: Възпитаване на високи критерии за научен принос и научно приложно постижение и изграждане на специалисти, осигуряващи възходяща професионална приемственост в социологическата колегия у нас.

Шесто: Създаване на висококвалифицирани кадри, способни да генерират общество на знанието у нас в съответствие с модерните тенденции в развитието на европейската и световна научна общност.

ФОРМА И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО

- 1. Редовна докторантура със срок на подготовка 3 години.**
- 2. Задочна докторантура със срок на подготовка 4 години.**
- 3. Докторантура на самостоятелна подготовка със срок на подготовка 3 години.**

Форма на прием: един приеман изпит за обучение в редовна и задочна форма и тезиси за разработване на дисертационен труд за свободна форма на обучение.

Форма на завършване: защита на дисертационен труд.

СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

Учебният план за ОНС доктор по "Социология", включва следните шест модули и дейности, както следва:

Първи модул обхваща задълбочаване на общото социологическо познание с дисциплини като: "Обща Социология", "Социология на глобализацията", "Методи на социологическо познание", "Социология на социалното управление", "Сравнителни социални политики" и други.

Във втория модул са залегнали дисциплини, които са най-близки до проблемното поле на докторската дисертация – съответно, те биха могли да бъдат „Социология на труда“, „Социология на науката“, „Етносоциология“, „Социология на религиите“, „Социология на отклоняващото се поведение“, „Политическа социология“ и др., които дават изключително добра ориентация и подготовка, свързана с изследователския проблем на разработвания дисертационен труд. В рамките на автория модул се дава възможност и за избор на образователни дисциплини, отговарящи на интересите на докторанта.

Третият модул обхваща изучаване на методите за емпирично изследване и обработка на събраната емпирична информация. Модулът си поставя две основни цели: 1) докторантите да получат необходимите базови знания и практически умения за самостоятелна подготовка и провеждане на емпирично социологическо изследване; 2) докторантите да придобият знания и умения за статистико математическа обработка на съвкупна емпирична информация (данни от емпирични социологически изследвания).

Четвъртият модул е свързан с повишаване на образователното равнище в областта на компютърните умения. Общоакадемичната подготовка на докторантите по компютърни умения се осигурява от Докторантското училище към ЦО при БАН. Докторантите заедно с

научния ръководител избират курс от 30 ч. Този курс е безплатен за докторантите, а Институтът по философия и социология внася в ЦО определена от АС такса. Докторантите могат да прослушат и други курсове, платени на преференциални цени. Курсът завършва с изпит със зачитаща се оценка. Докторант, който има необходимите познания, може да се яви директно на изпит в ЦО и да получи съответен сертификат. За докторантите в ИФС се признава само сертификат за успешно положен изпит, издаден от ЦО при БАН.

Петият модул обхваща усъвършенстване на езиковата подготовка. Общо академичното езиково обучение на Докторантите се осъществява от Сектора за чуждо езиково обучение към Докторантското училище към ЦО при БАН. Курсовете са безплатни и се провеждат на 6 нива, в т. ч. ниво на специализирано езиково обучение в рамките на темата. Обучението завършва с изпит. Посещението на курсовете не е задължително за докторанти, които владеят добре съответния език. Те имат право да се явят директно на изпит в ЦО. За докторантите в ИФС се признава само сертификат за успешно положен изпит, издаден от ЦО при БАН.

Шестият модул включва изучаване на теоретико-методологичните достижения в конкретната област на познание, в която е дисертационният труд на докторанта. Допълнително в този модул са включени следните дейности:

- ✓ Провеждане на самостоятелно емпирично изследване, участие в проект, който ще предостави емпирична информация, необходима за разработване на труда или адаптиране на съществуваща емпирична информация към целите и задачите на дисертацията;
- ✓ Участие в докторантския семинар, където докторантите представят работата си, дискутират резултати от дисертационните си изследвания;
- ✓ Участие в научни мероприятия – конференции, семинари, специализации;
- ✓ Научни публикации;
- ✓ Написване на дисертационния труд.

Модулите от първи до пети завършват с изпити и препоръчително се осъществяват през първата година и половина от докторантурата.

Шестият модул се реализира през целия период на докторантурата. Завършва със защита на докторската дисертация.

КВАЛИФИКАЦИОННИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ

Обучението за ОНС „Доктор“ в Института по философия и социология – БАН се осъществява чрез прилагането на кредитна система като основа за оценяване на дейността на докторантите.

С решение на УС на БАН (Протокол 02, т.4 / 08. 02. 2006) е утвърден и влезе в сила от датата на приемането му Правилник за Дейността на Центъра за Обучение (ЦО) и Академичния Съвет (АС) при БАН. С този Правилник се регламентира задължителното прилагане на кредитна система при подготовката на докторанти, с което в БАН обучението в третата степен на висшето образование се издига на качествено ново равнище. Съгласно Правилника, образователната програма на докторантите в БАН се осъществява в

съответствие с кредитната система за обучение в Докторантското училище към ЦО. Обучението на всеки един докторант се счита за успешно завършено при събрани най-малко 250 кредита. Тези кредити ще се получават в три образователни модула, които представляват общо специализирано обучение, индивидуално специализирано обучение и общо академично обучение.

Има известни различия в изискванията към докторантите, зачислени преди 01.01.2019 г. и тези, зачислени след 01.01.2019 г.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДОКТОРАНТИТЕ, ЗАЧИСЛЕНИ ПРЕДИ 01.01.2019 Г.

Осигуряването на подготовката на докторантите в БАН в рамките на Докторантското училище и изпълнението на образователната им и научна програма става въз основа на кредитна система. Докторантът се допуска до предзащита, ако е набрал минимум 250 кредита. Кредитите се набират от ясно дефинирани и групирани в три категории дейности на докторанта. Те са следните:

I. Изпълнение на образователната програма (задължителен минимум от 130 кредита). Към тази категория дейности се отнасят:

- I.1. Успешно положен изпит по базов специализиран предмет – 40 кредита
- I.2. За зачетен допълнителен курс за осъществяване на обща базова подготовка в съответното научно направление или в интердисциплинарно направление, свързано с темата на дисертацията – 20 т. с минимум 2 курса x 20 т. = 40 кредита
- I.3. Успешно положен изпит по езикова подготовка – 25 кредита
- I.4. Успешно положен изпит по компютърни умения – 25 кредита

II. Аprobация на изпълнението на научната програма (Задължителен минимум от 40 кредита): тази категория дейности включва различни типове докладване пред научни форуми на научни резултати по темата на дисертацията:

- II.1. Доклад пред научен семинар на ПНЗ – 8 кредита
- II.2. Доклад пред научно мероприятия в страната – 24 кредита
- II.3. Доклад пред научно мероприятие в чужбина или пред международно научно мероприятие у нас – 32 кредита

III. Публикации на научни резултати по темата на дисертацията (задължителен минимум от две публикации и 80 кредита): обособяват се четири категории публикации:

- III.1. Публикация в българско научно списание или в тематичен сборник – 48 кредита;
- III.2. Публикация в чуждестранно научно списание, в чуждестранен тематичен сборник или в наше научно списание с международен статут – 60 кредита;
- III.3. Публикация на доклад в пълен текст в материали от българско научно мероприятие – 32 кредита;
- III.4. Публикация на доклад в пълен текст в материали от чуждестранно научно мероприятие или в материалите на международно научно мероприятие у нас - 40 кредита

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДОКТОРАНТИТЕ, ЗАЧИСЛЕНИ СЛЕД 01.01.2019 Г.

Спрямо докторантите, зачислени след 01.01.2019 г., се въвеждат следните изисквания: Осигуряването на подготовката на докторантите в БАН в рамките на Докторантското училище и изпълнението на образователната им и научна програма става въз основа на кредитна система. Докторантът се допуска до предзащита ако е набрал минимум 200 кредита. Кредитите се набират от следните дейности на докторанта:

I. Изпълнение на образователната програма (задължителен минимум от 130 кредита):

- I.1. Успешно положен изпит по базов специализиран предмет – 40 кредита;
- I.2. За зачетен допълнителен курс за осъществяване на обща базова подготовка в съответното научно направление или в интердисциплинарно направление, свързано с темата на дисертацията – 20 кредита с минимум 2 курса x 20 кредита- 40 кредита;
- I.3. Успешно положен изпит по езикова подготовка – 25 кредита;
- I.4. Успешно положен изпит по компютърни умения – 25 кредита.

II. Аprobация на изпълнението на научната програма (задължителен минимум от 40 точки). Докладване пред научни форуми на научни резултати по темата на дисертацията:

- II.1. Доклад пред научен семинар на ПНЗ – 8 кредита;
- II.2. Доклад пред научно мероприятия в страната – 24 кредита;
- II.3. Доклад пред научно мероприятие в чужбина или пред международно научно мероприятие у нас – 32 кредита.

III. Публикации на научни резултати по темата на дисертацията (задължителен минимум от 30 кредита). Точките свързани с публикации на научни резултати по темата на дисертацията трябва да бъдат съобразени с минималните изисквания по научни области от „ПРАВИЛНИК ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНИ СТЕПЕНИ И ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ В БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ“, приет с Решение на ОС на БАН от 20.05.2019 г.

Правила за оценяване: Определяни според учебния план на съответните дисциплини. Докторантският минимум по специалността включва писмен и устен изпит по конспект, изготвен съобразно темата на докторската дисертация.

Изисквания за завършване: Разработване и защита на докторска дисертация.

Възможности за продължаване на обучението: в постдокторантски програми на български и чуждестранни университети, както и в европейските мрежи за научен обмен.

ДЕЙСТВАЩАТА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ СЕ СЪСТОИ ОТ:

- Индивидуален учебен план на докторанта за периода на докторантурата;
- План-сметка към учебния план;
- Стандартизирана форма на протоколи, засягащи полагането на специализиран докторантски минимум и изпити, залежали в учебния план;
- Стандартизирана форма на годишен отчет на докторанта и на тримесечен отчет;

- Стандартизирана форма на Атестационна карта, като атестацията се провежда всяка година.

Научните ръководители, следят и контролират за спазването на сроковете и изпълнението на задълженията на докторантите. Ресорният зам. директор от Института за докторантската степен контролира административните процедури по докторантурите. Ръководителите на секции, като първични звена за обучение на докторанти, организират обсъждането на темите на новоназначените докторанти, на индивидуалните учебни планове, отчетите и атестациите на Научния съвет.

РЕАЛИЗАЦИЯ НА УСПЕШНО ЗАЩИТИЛИТЕ ДОКТОРАНТИ

Успешно завършилите докторската програма по „Социология“ са подготвени за реализация в академичната и научно изследователска сфера, образователната система и специализираната практико-приложна дейност, включително са квалифицирани за самостоятелна методологическа подготовка и реализиране на емпирични социални и социологически изследвания.